

Bevezetés

Dolgozatunk témájául mindenképpen egy olyan témát akartunk választani, amely szoros kapcsolatban áll az egyetemi tanulmányainkkal és Vajdasággal. A környezetvédelem és a környezetkímélő gazdálkodás egyre nagyobb figyelmet kap a közmédiákban, és a köztudatban. Mindannyian szeretnénk, egy élhetőbb és egy környezettudatosabb világban élni. Olyan helyen ahol jó a környezetünk, ahol a legtöbbet tudjuk kihozni önmagunkból. Dr. Nagy Imre egyetemi tanár nemzetközileg is igen elismert tudósa a környezettudománynak és azon részdiszciplínáinak. Munkánkban a professzor úr munkásságáról, a városökológiáról, az EU környezetvédelmi alapelveiről valamint Vajdaság környezetvédelmi rendszeréről és gazdasági fejlesztési lehetőségeiről igyekezzük beszámolni.

Dr. Nagy Imre

1954.szeptember.3-án született, Újvidéken . Nős egy gyermek apja.

1978-ban az Újvidéki Egyetem Természettudományi - Matematikai Karán szerzett geográfusi oklevelet, majd 1983-ban a Belgrádi Egyetem Földrajztudományi Karán földrajztudományi *magiszteri címet* szerzett.

1990-ben a Belgrádi Egyetem Földrajztudományi Karán földrajztudományi *doktori címet* is kiérdemelte.

1994-ben az MTA Tudományos Minősítő Bizottsága által *kandidátusi fokozatot* szerzett.

1977-1993 között újvidéken középiskolai tanár majd 1993-1994 között az MTA RKK ATI, Szolnok-tudományos munkatársa. 1994-2011 között az MTA RKK ATI, Békéscsaba-tudományos főmunkatársa. 2002-2009 között az MTA RKK ATI, Békéscsaba-osztályvezetője.

2007-től az Újvidéki Üzleti Akadémia Egyetem egyetemi tanára. 2009-től a Kaposvári Egyetemen egyetemi docens.

2010-től az Újvidéki Egyetem Természettudományi - Matematikai Karán egyetemi tanár, ahol három tantárgy oktatója. Városi területek ökológiája(Ekológija urbanih prostora), az Európai Unió regionális politikája(Regionalna politika Evropske unije), Földrajzi adatok vizsgálati módszerei(Metode analize geografskih podataka) tantárgyak felelőse.

2011-től az MTA KRTK ATO Kecskemét-tudományos főmunkatársa.

A Budapesti Corvinus Egyetem Zentai Kihelyezett tagozatán konzulens tanár Természetföldrajz és ökológia tárgyból.

A gödöllői Szent István Egyetem keretéhez tartozó Tessedik Sámuel Egyetemi Központban a Vidékfejlesztés és a Városökológia tárgyak oktatója, míg a Kaposvári Egyetemen az Eu környezetpolitikáját tanítja.

Kutatási területeihez tartozik a Városökológia, városkörnyezet, a Fenntartható- és ökoturizmus és az Együttműködés Kelet-Közép Európában.1994-től napjainkig számos tanulmányúton vett részt. Többek között járt *Kanadában , Németországban, Indiában, Írországban, Finnországban, Izraelben, Lengyelországban, Csehországban, Bulgáriában, az Egyesült Államokban és Kínában is.*

Vendégelőadóként számos külföldi tudományos intézetben tartott előadásokat, például az Egyesült Államokban (State University of San Diego) és a Kínai Tudományos

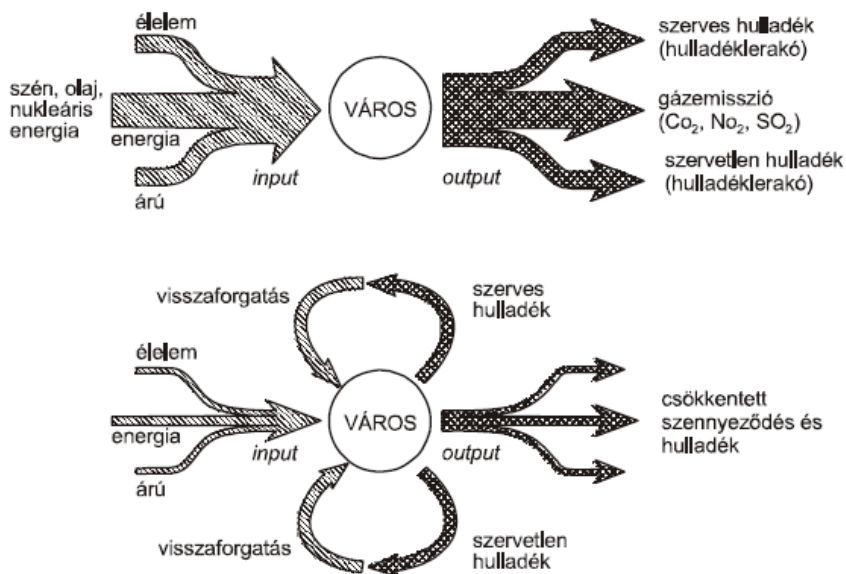
Akadémia, Földrajz Kutató Intézetében, Pekingben.

2002-ben munkásságát Trefort Ágoston- díjjal jutalmazták. Több határon átnyúló projektumban is közreműködött.

Forrás: vov.vmmi.org.rs

Részletek azokból a tudományos témakörökből, melyeket dr. Nagy Imre kutat: Városökológia

1. ábra A városok energia- és hulladékáramlása a lineáris és a visszafordítható metabolizmus formájában (Giradet, H. 1996 nyomán)

Forrás: <http://www2.sci.u-szeged.hu/eghajlattan/baba/NagyImre.pdf>

A XX.század intenzív fejlődése számos új tudományágat hozott létre. A környezeti problémák lassan globális méretűvé alakultak át, ezzel egyidőben a környezettudományt a széttagolódás jellemezte. Az ökológián belül például új tudományággá nőtte ki magát a tájökológia és a humánökológia. A városökológia azonban nem csupán

részdiszciplínák szintézisét jelenti, hanem a már differenciálódott résztudományok interdiszciplináris kapcsolatát foglalja magában.

A településtervezés ökológiai alapelvei:

- a. Az Athéni Dokumentum
- b. A Machu-Picchu-i Dokumentum
- c. A Varsói Dokumentum

Az 1934-ben elkészült Athéni Dokumentum majdnem mind a 95 pontja ökológiai vonatkoztatású, és humánus szellemben készült. Jellegje: „több napot, több zöldet és több teret”. Az Athéni Dokumentum a lakásépítést, a foglalkoztatást, a termelőipart, a rekreációt és a közlekedést határozza meg mint alapvető városi funkciókat.

1978-ban a Machu-Picchu-i Dokumentum az ökológiai alapelvek alkalmazását fogalmazta meg. A dokumentumban szereplő mind a 11 pont környezetvédelemmel kapcsolatos témát tárgyal.

1981-ben elkészült Varsói Dokumentum a Machu-Picchu-i Dokumentumon alapszik. Feladata az, hogy a városrendezők, tervezők tisztában legyenek azzal, hogy az ember, az épületek és a környezet mennyire szoros kapcsolatban állnak egymással.

Az EU környezetvédelmi alapelvei:

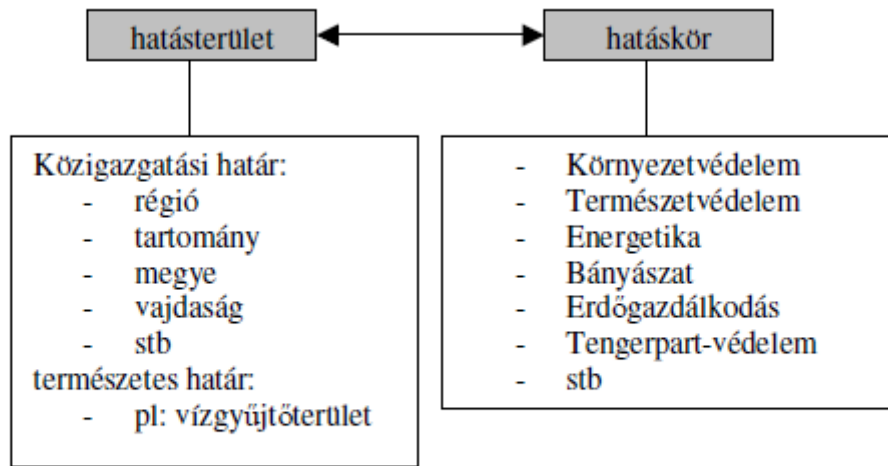
- a megelőzés elve,
- a környezetvédelmi szempontok integrálásának elve,
- a „szennyező fizet” elve,
- az állami felelősség- és kötelezettségvállalás elve,
- a nemzetközi együttműködés elve,
- az egyéni és kollektív részvétel, valamint az együttműködés elve,
- a távlati gondolkodás elve,
- a szubszidiaritás elve.

Környezetvédelem a Kárpát-medencében:

A Kárpát-medence homogén természetföldrajzi sajátosságait, a különböző intenzitású, gazdaságpolitikai folyamatok, környezetvédelmi szempontból heterogén régiókká szabdalják szét. A határon átnyúló kapcsolatok és a határmenti együttműködés tudományos felmérése az EU-s csatlakozási törekvés óta a magyarországi regionális kutatásokban nagy részesedéssel bír. A PHARE-, a SAPARD- és ISPA-támogatások megjelenése óta a határmenti együttműködési projektek megjelenése intenzívebbé vált.

A magyarországi környezetvédelmi intézményrendszer kialakítása:

A magyarországi környezetvédelmi intézményrendszer hierarchikus felépítésű melynek legmagasabb szintjén a Vidékfejlesztési Minisztérium áll. Az intézményrendszer kialakításában, jelentős szerepe volt a funkcionális és térbeli meghatározás. Például nem minden esetben tartozik egy intézmény hatáskörébe a levegővédelem és a vízvédelem vagy a természetvédelem és a környezetvédelem. Magyarországon a környezetvédelmi intézményrendszer reformjának köszönhetően, ma már a vízügyi igazgatóságok vízgyűjtőterület-elv szerint tevékenykednek.

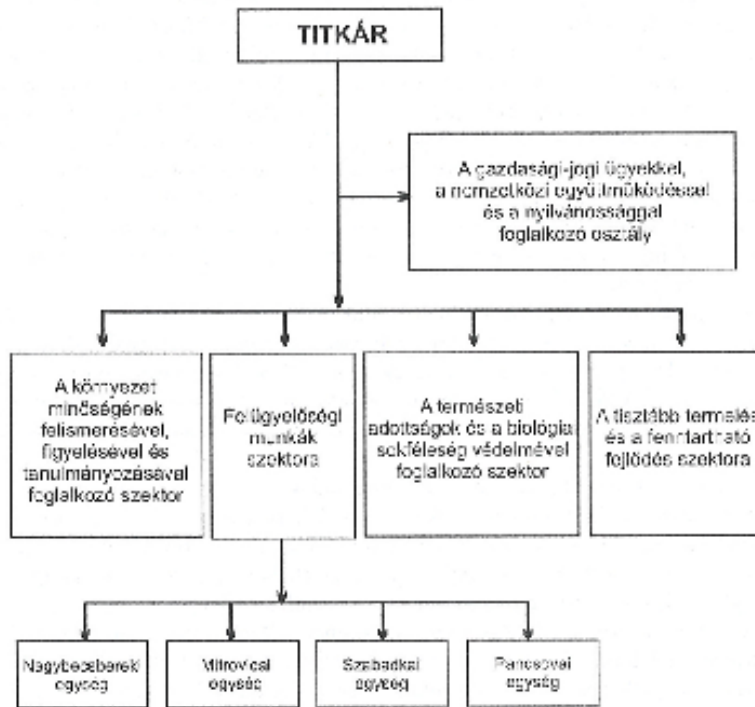
1. ábra: A környezetvédelmi intézményrendszerek funkcionális és térbeli struktúrájának jellemzői

Forrás: http://www.rphd.ktk.pte.hu/files/tiny_mce/File/Kiadvanyok/Evkonyvek/Evkonyv2004_05_4.pdf

Vajdaság környezetvédelmi intézményrendszere:

19. ábra

A környezetvédelem és fenntartható fejlesztés tartományi titkárságának szervezeti felépítése

Forrás: Vajdasági AT Képviselőháza, 2004.

Forrás: Horváth Gy. – Nagy I.: A KÁRPÁT-MEDENCE RÉGIÓI 7.-Vajdaság, Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2007.

Az 1991. óta hatályos szerbiai környezetvédelmi törvény szabályozza a természeti erőforrások védelmét, a veszélyes hulladékok ellenőrzését, a tervezésben és az építkezésben alkalmazandó előírásokat, a zajvédelmi és az ionizáló sugárzásokra vonatkozó előírásokat, valamint az említett védelmi intézkedéseknek és a felügyelőség munkájának a finanszírozását.

Vajdaság területén az Országos Hidrometeorológiai Intézet végez rendszeres vízminőség-ellenőrzést a térség folyóin, tavain és csatornáin. A civil szervezetek nagymértékben hatást gyakorolnak a helyi környezetvédelmi kérdések és akciók lebonyolításában.

Mindezek ellenére, a köztudatban a környezetvédelmi kérdéseknek nincs megfelelő részesedése.

Napjainkban egyre sürgetőbb kérdések megválaszolása, még mindig, csak folyamatban vannak, és nagyon kevés a teljesen megválaszolt környezetvédelemmel kapcsolatos aktuális kérdés. Ezért fontos lenne a környezetvédelemmel és a fenntartható

gazdálkodással szoros kapcsolatban álló szakemberek képzése és a létszámuk növelése, hogy kellő hangsúly helyeződjön ezekre a témákra.

Vajdaság területfejlesztését érintő dokumentumok

Szerbia gazdasági fejlődési nemzeti stratégiájának 2006-2012 céljai és irányai:

- dinamikus gazdasági növekedés és fenntartható fejlődés,
- stabil és hatékony piaci rendszer és versenyképes gazdaság elérése az EU-ba történő csatlakozás által,
- rendszerváltás/átalakulás befejezése,
- a szerbiai gazdaság versenyképességének fejlesztése,
- a kivitel növelése és szerkezetváltása
- a külföldi tőkebefektetések növelése,
- megfelelő beruházási klíma megteremtése,
- az állam kiegyensúlyozott stabilizációs, fejlesztési és szociális szerepe,
- és a kiegyensúlyozott regionális fejlődés feltételeinek a megteremtése.

Vajdaság belső erőforrásainak kihasználása:

- A kis és középvállalkozások fejlesztése
- A mezőgazdaság és az élelmiszeripar komplex fejlesztése
- Az idegenforgalom fejlesztése

Vajdaság gazdasági fejlődési feltételeinek a javítása:

- € Kommunikációs hálózatok korszerűsítése
- € Az energiafelhasználás és a vízgazdálkodás fejlesztése
- € Kutatás-fejlesztés fejlesztése
- € A külföldi tőkeberuházások erősítéséhez szükséges keretek fejlesztése

A humán erőforrások minőségének, fejlesztése és hasznosítása:

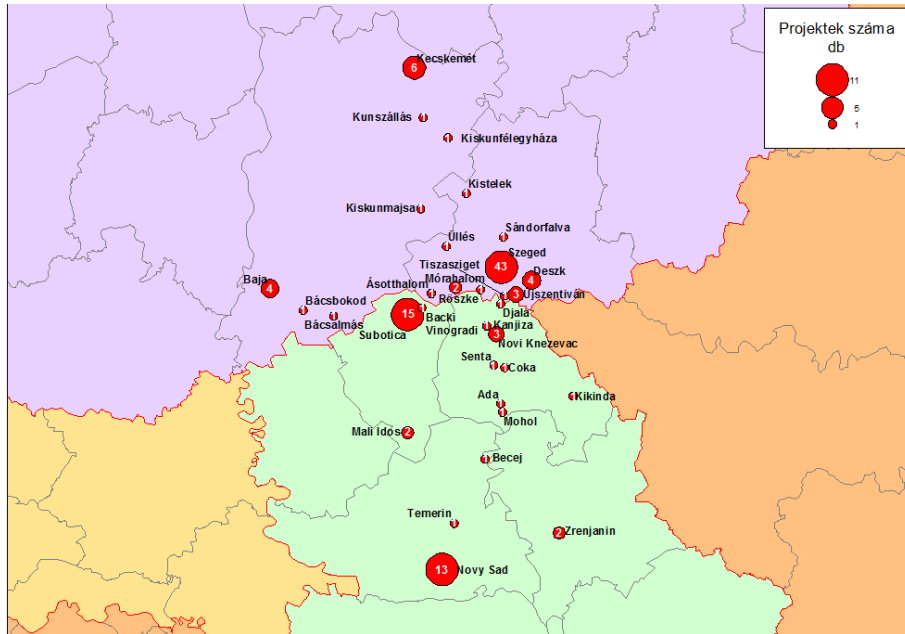
- Képzés, szakképzés, tréningek, különösen a modern technológiák területén
- A hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiachoz történő hozzásegítési támogatása.

2003. évi Phare Magyarország-Szerbia és Montenegró Kísérleti Kisprojekt kerete és főbb eredményei.

- 600.000 eurós keretből 17 projektet támogatott az Európai Unió
- Üzleti kapcsolatok fejlesztése, felélénkítése

- Ivóvízminőség javításának elősegítése
- Határtérségben élő népesség hagyományainak, kultúrájának a megőrzése

Vajdaságban megvalósult projektek területi eloszlása

Forrás: adattar.vmmi.org/vov_eredmenyek/16_imre_nagy_universiti_of_novi_sad.ppsx

Ettől a projekttől eltérően az INTERREG IIIa programok biztosítottak magasabb együttműködési lehetőséget. A program keretében nagy hangsúlyt fektettek a műszaki és infrastrukturális rendszerek fejlesztésére, a fenntartható fejlődést biztosító természeti erőforrások közös védelmére, gazdasági kapcsolatok létrehozására és fejlesztésére, a kulturális összhang fejlesztésére egyének és a közösségek között. A vajdasági pályázók részére két felhívási fordulóban 2-2 millió euró állt rendelkezésre.

Befejezés

Dr. Nagy Imre eddigi munkásságával sokat tett a határon átnyúló és a határmenti együttműködési projektumok kidolgozásában, számos olyan publikációja jelent meg amelyekben Vajdasággal és a Kárpát-medence egyéb régiójával foglalkozik. Tanulmányaiban sokat foglalkozik az adott terület fejlesztési lehetőségeiről, ezáltal egy pozitív jövőképet felvázolva a jövő generációinak. A vajdasági régió adottságai közé tartozik, hogy kiváló minőségű talajjal rendelkezik, amely már évszázadok óta rengeteg családnak biztosítja a megélhetést, boldogulást. Ezért törekednünk kell arra, hogy amit a természet hosszú idő alatt létrehozott, azt az ember ne tudja pár évtized leforgása alatt degradálni akkora mértékben, hogy az ezen természeti kincs értéke elveszen. Szükséges, hogy folyamatosan felhívjuk az emberek figyelmét arra, hogy az ember és a környezete egy egységként kell, hogy szerepeljen ahhoz, hogy biztosítani tudjuk a megfelelő életszínvonalat. Végezetül egy Csányi Vilmos idézettel szeretnénk zárni munkánkat: *„Ha valaki nem tekinti tulajdonának a természetet, hanem érzi, hogy annak csupán értelmes része, könnyen el tudja dönteni, hogy mit szabad és mit nem.”*

Felhasznált irodalom

1. Nagy I.: Városökológia, Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2008.
2. Horváth Gy. – Nagy I.: A KÁRPÁT-MEDENCE RÉGIÓI 7.-Vajdaság, Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2007.
3. Moser M.-Pálmai Gy.: A környezetvédelem alapjai, Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.
4. Bruntland G.: Közös jövőnk, Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1987.
5. Kerényi A.: Általános Környezetvédelem, Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1995.
6. Went, R.: Globalizáció, Perfekt Kiadó, Budapest, 2002.
7. <http://www.gtk.ke.hu/index.php?p=office&report=47&searchField=Dr.+Nagy+Imre> letöltés dátuma: 2013.09.05
8. http://www.rkk.hu/hu/cvs/nagy_imre.html letöltés dátuma: 2013.09.07
9. <http://www.dgt.uns.ac.rs/page.php?109> letöltés dátuma: 2013.09.07
10. <http://vov.vmmi.org/index.php?page=news&id=7> letöltés dátuma: 2013.09.08